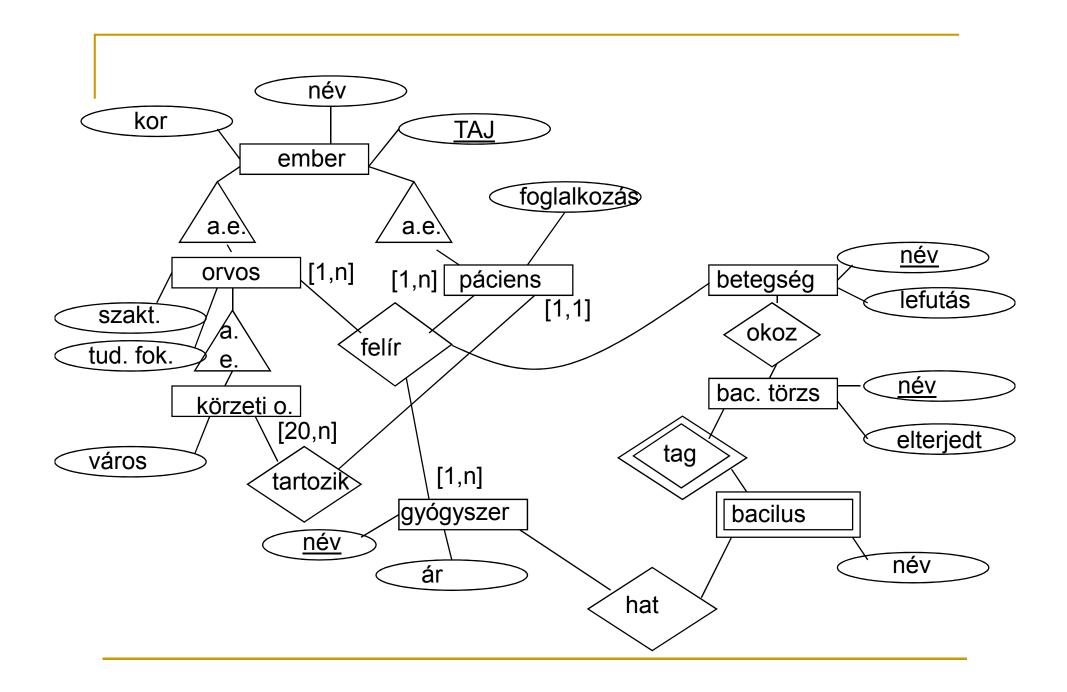
Feladat I.

 Orvosi adatbázist készítünk. Minden embernél számontartjuk a nevét, korát, TAJ számát. Ezen utóbbi alapján egyértelműen azonosítani lehet bárkit. Az orvosoknál tároljuk ezeken kívül még a tudományos fokozatukat és a szakterületüket, a körzeti orvosoknál még annak a városnak a nevét is, ahol rendelnek, a pácienseknél pedig a foglalkozásukat. A betegségeknél számontartjuk a nevüket és azt, hogy átlagosan mennyi ideig tart a gyógyulási folyamat. Minden betegséget valamilyen bacilustörzs okoz. Ezek a nevük alapján egyértelműek, emellett tároljuk az elterjedtségük arányát. A törzsekhez bacilusok tartoznak, ám a név alapján még nem tudhatjuk pontosan melyik bacilusról van szó, mert több törzshöz is tartozhat ugyanolyan nevű bacilus. A különféle betegségekben szenvedő pácienséknek lehet, hogy egyszerre több orvos írja majd fel a különféle árú gyógyszereket. A gyógyszereknél tároljuk a nevüket, és hogy mely bacilusok esetében hatásosak. Minden páciensnek tartoznia kéll egy körzeti orvoshoz, s valaki csak úgy lehet körzeti orvos, ha legalább húsz páciense van.

E-K modell átírása adatbázissémává

- Egy egyedhalmaznak egy reláció felel meg, melynek neve megegyezik az egyedhalmaz nevével, attribútumai az egyedhalmaz attribútumai.
- Egy kapcsolatnak szintén egy relációt feleltetünk meg, melynek neve a kapcsolat neve, attribútumai pedig a kapcsolatban részt vevő egyedhalmazok kulcsai. Amennyiben két attribútum neve megegyezne, egyiket értelemszerűen át kell neveznünk.
- Gyenge egyedhalmazok esetében a kapott relációhoz hozzá kell még venni azokat az attribútumokat, amelyek egyértelműen azonosítják az egyedhalmazt.

Alegyedek átírása relációkká

- E/K megközelítés: az alegyed esetében a megfelelő relációban a saját attribútumokhoz hozzávesszük az ősegyed kulcsát.
- Objektum-orientált megközelítés:
  - felsoroljuk a hierarchia összes lehetséges részfáját, s ezek mindegyikére létrehozunk egy-egy relációt, amely azon egyedeket reprezentálja, amelyeknek pontosan az adott részfában vannak komponensei.
  - A reláció sémája az összes, a részfában szereplő egyed komponenseit tartalmazza.
- Erre objektumorientált megközelítésként hivatkozunk, mivel az a feltevés motiválta, hogy az egyedek egy és csak egy osztályhoz tartozó "objektumok" legyenek.
- NULL értékek használata: ha megengedjük a relációkban a NULL érték használatát, akkor az egyedhalmazok teljes hierarchiáját egyetlen egyszerű reláció segítségével ábrázolhatjuk.
- Ez a reláció minden attribútumot tartalmaz. Egy egyedet pedig egy sorral ábrázolunk. Ennek a sornak azon értékei, amelyek nem definiáltak az adott egyedre, NULL értéket vesznek fel.

A szabályok alapján kapott adatbázis- séma

- Ember (név, kor, <u>TAJ</u>)
- Orvos (<u>TAJ,</u> szakt., tud.fok)
- Körzeti orvos (<u>TAJ, szakt., tud_fok</u>, város)
- Páciens (<u>TAJ</u>, foglalkozás)
- Gyógyszer (<u>név</u>, ár)
- Betegség (név, lefutás)
- Bacilus törzs (<u>név</u>, elterjedtség)
- Bacilus (név, törzs_név)
- Felír (orvos_TAJ, páciens_TAJ, gy_név, betegség_név)
- Tartozik (orvos_TAJ, páciens_TAJ)
- Hatásos (gy_név, bac_név, törzs_név)
- Okoz (bet_név, törzs_név)

Megjegyzések

- Sok-egy kapcsolat esetén az "egy ághoz" tartozó elsődleges kulcs a kapcsolatból kapott relációnak is kulcsa lesz.
- Egy-egy kapcsolat esetén ez mindkét relációra elmondható.
- A kapott adatbázis-séma egyszerűsíthető:
  - □ $E_1(A_1,...,A_n,B_1,...,B_k)$, $E_2(B_1,...,B_k,C_1,...,C_s)$ egyedosztályok, ahol $B_1,...,B_k$ az E_2 egyedosztály (szuper)kulcsa, $E_3(A_1,...,A_n,B_1,...,B_k,C_1,...,C_s)$ egyedosztály készíthető.
- Itt B₁,..., B_k az E₁ egyedosztály idegen (szuper)kulcsa.
- Példa: Páciens (<u>TAJ</u>, foglalkozás), Tartozik (orvos_TAJ, páciens_TAJ) ebből: Páciens (<u>TAJ</u>, foglalkozás, orvos_TAJ).
- Sok-sok kapcsolat esetén is érdemes elgondolkodni a az összevonáson

Megjegyzések

Sok-sok kapcsolat esetén is érdemes elgondolkodni az összevonáson. Pl., ha a Hatásos (gy_név, bac_név, törzs_név) kapcsolatban minden gyógyszer legfeljebb két bacilus ellen hatásos, akkor az előbbi Hatásos reláció és a Gyógyszer (név, ár) táblák összevonhatók a Gyógyszer (név, ár, bac_név, törzs_név) táblává, hiszen ez még nem okoz "túlzottan nagy" redundanciát.

Egyszerűsítés

- Ember (név, kor, <u>TAJ</u>)
- Körzeti orvos (<u>TAJ</u>, szakt., tud.fok ,város)
- Páciens (<u>TAJ</u>, foglalkozás, orvos_TAJ)
- Gyógyszer (ár, <u>név</u>)
- Betegség (név, lefutás, törzs_név)
- Bacilus törzs (<u>név</u>, elterjedtség)
- Bacilus (név, törzs_név,gy_név) (esetleg)
- Felír (orvos_TAJ, páciens_TAJ, gy_név, betegség_név)

Feladat II.

A középkor nagy kalóztámadásairól szeretnénk adatbázist készíteni. A csatákban kalóz- és szállítóhajók illetve katonai hajók vettek részt. Minden hajónál számontartjuk annak nevét, típusát és súlyát. A katonai hajóknál feljegyezzük még ezen kívül az ágyúk számát, a szállítóhajóknál pedig megadjuk a rakományuk jellemzőit, azaz a rakomány értékét, mennyiségét, származási helyét és azonosítóját. Egy szállítóhajónak mindig van rakománya. Egy-egy csatában legalább 5 hajó vett részt. Egy katonai hajó legalább háromszor, egy kalózhajó legalább kétszer csatázott. Minden csatánál számontartjuk még a nevét, dátumát, helyszínét, a győztes ország nevét és az elsüllyedt hajók neveit. Minden hajóhoz legalább tíz fős legénység tartozott: legalább kilenc matróz és pontosan egy kapitány. A legénység minden tagjánál számontartjuk a nevét és a szolgálati idejét, a kapitányoknál ezenfelül még a fizetésüket is, a matrózoknál pedig a beosztásukat.